

ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИСТЕМУ ВИЯВЛЕННЯ ТА
ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ В КИЇВСЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

2020

1. Загальні положення

- 1.1.** Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (далі - Система) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, інших нормативно-правових актів та Статуту Університету, а також на виконання Наказу №_____ від _____ 2019 р. «Про запровадження єдиної Системи запобігання та виявлення академічного плагіату в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка».
- 1.2.** Мета Положення
- 1.2.1. Врегулювання процедури виявлення та запобігання плагіату в академічних текстах за авторства працівників та здобувачів вищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі - Університет);
- 1.2.2. Сприяння дотриманню вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізації самостійності й індивідуальності під час створення авторського твору та усвідомлення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.
- 1.2.3. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої і наукової діяльності Університету та якості вищої освіти в цілому.

2. Види академічного плагіату

- 2.1. Видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін, а також навмисні текстові спотворення - заміна символів в тексті (кириличні символи на латинські і навпаки тощо) з метою укриття запозичення;
- 2.2. Дослівне копіювання фрагментів тексту або його дослівний переклад українською з іноземної (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;
- 2.3. Внесення незначних правок у скопійований матеріал (перефразування речень, зміна порядку слів у них, нумерації формул, графіків, малюнків тощо) та без належного оформлення цитування;

- 2.4. Компіляція - створення значного масиву тексту без самостійного вивчення проблеми, шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;
- 2.5. Представлення скомпонованих власних і запозичених аргументів без належного цитування;
- 2.6. Парафраза - переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків, математичних позначень тощо), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);
- 2.7. Відтворення в тексті наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за якими саме безпосереднім джерелом наведена цитата;
- 2.8. Відтворення в тексті наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята інформація;
- 2.9. Відтворення в тексті оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів мистецтва;
- 2.10. Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

3. Сфера дії Положення

3.1. Обов'язковій перевірці на академічний плагіат підлягають:

- 3.1.1. Кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня «бакалавр» або «магістр» на етапі допуску до захисту;
 - 3.1.2. Дисертаційні роботи на здобуття ступеня «доктор філософії/доктор мистецтва» або «доктор наук» на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду у спеціалізованій вченій раді;
 - 3.1.3. Рукописи монографій та підручників, що рекомендуються до видання Вченою радою Університету, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;
 - 3.1.4. Рукописи навчальних посібників, які мають авторський текст та рекомендуються до видання **Методичною** радою Університету, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;
 - 3.1.5. Рукописи статей, тез доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів конференцій, семінарів тощо, на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації.
- 3.2. Вибірково можуть перевірятися на академічний плагіат тексти, опубліковані до запровадження системи запобігання академічному плагіату в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка за обов'язковим поданням

керівника структурного підрозділу, у якому на даний момент навчається або працює автор:

- 3.2.1. Кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня «бакалавр», «магістр», або еквівалентного їм ступеня, який був чинний у минулому, дисертаційні роботи на здобуття ступеня «доктор філософії/доктор мистецтва» або «доктор наук»;
- 3.2.2. наукові праці, навчальні посібники, монографії та підручники викладачів та наукових співробітників Університету.

4. Адміністратор і оператори Системи

- 4.1. Адміністратор Системи – співробітник Університету, який призначається наказом Ректора і відповідає за організацію робіт по виявленню та запобіганню академічного плагіату в Університеті. Адміністратор Системи взаємодіє з власниками/розробниками Системи та співробітниками, відповідальними за перевірку академічних текстів на плагіат в структурних підрозділах Університету (далі Оператори Системи).
 - 4.1.1. Адміністратор Системи організує роботу Операторів Системи, надає інформацію керівництву Університету щодо загального стану процесу перевірки, надає в бухгалтерію Університету інформацію про обсяги використаних ресурсів, які Університет отримує від власниці програмної системи контролю на анти плагіат.
- 4.2. Оператори Системи призначаються наказом/розпорядженням ректора/проректора за поданням структурних підрозділів, які здійснюють оприлюднення та атестацію/сертифікацію академічних текстів в Університеті: факультетах, відділеннях, кафедрах, радах, центрах, редакційних колегіях та оргкомітетах.
- 4.3. До функціональних обов'язків Операторів входить:
 - 4.3.1. Одержання та належне збереження необхідного програмного та методичного забезпечення. Забезпечення захисту персональних даних відповідно до діючого законодавства.
 - 4.3.2. Прийом від відповідальних осіб академічних текстів на перевірку.
 - 4.3.3. Здійснення перевірки академічного тексту, виготовлення в електронному виді її результатів та передача їх відповідальній особі.
 - 4.3.4. Ведення електронного обліку перевірених робіт та використаного обсягу ліміту на перевірку, подача заявок на одержання необхідного ліміту сторінок, підготовка статистичних даних про проведену перевірку.
 - 4.3.5. Направлення перевірених академічних текстів (1 раз на семестр) до репозитарію академічних текстів Університету.
- 4.4. Академічні тексти, що подаються для перевірки на виявлення збігів/ідентичності/схожості текстів, повинні бути представлені у форматі *.pdf з можливістю пошуку по тексту та/або у форматах *.doc, *.docx.

4.5. Загальна схема перевірки академічних текстів на плагіат з використанням відповідної Системи повинна складатися з наступних етапів:

- 4.5.1. Особа, яка відповідає за якість академічного тексту (далі – Керівник роботи), передає в електронному форматі академічний текст Оператору для завантаження в Систему;
- 4.5.2. Оператор завантажує і контролює процедуру проходження перевірки академічного тексту; за відкритими інтернет-джерелами та базами внутрішньої бібліотеки Системи;
- 4.5.3. Система генерує і зберігає звіт подібності із невід’ємним від нього протоколом процесу перевірки, в якому обов’язково вказуються:
 - 1) ПІП Оператора;
 - 2) точна дата і час проведеної перевірки;
 - 3) назва перевіреного академічного тексту;
 - 4) перелік назв використаних баз внутрішньої бібліотеки Системи;
 - 5) кількість джерел в Інтернеті, які використовувалися для перевірки;
- 4.5.4. Звіт подібності передається для аналізу та прийняття експертного рішення Керівнику роботи.

5. Порядок перевірки студентських кваліфікаційних робіт

- 5.1. Текст остаточного варіанту кваліфікаційної роботи (далі - Робота) подається здобувачем вищої освіти науковому керівнику / керівнику кваліфікаційної роботи (Керівнику роботи) в електронному вигляді на етапі допуску до захисту.
- 5.2. Керівник роботи надсилає електронною поштою Роботу відповідальному за перевірку Оператору факультету/відділення/кафедри.
- 5.3. Оператор завантажує роботу до Системи.
- 5.4. Оператор протягом трьох робочих днів після завантаження роботи здійснює процес перевірки і генерує звіт подібності. Електронний варіант звіту повертається Керівнику роботи електронною поштою.
- 5.5. Оператор роздруковує довідку про оригінальність роботи, включає туди аналітичну частину звіту подібності, яка засвідчує відсоток збігів/ідентичності/схожості, завіряє дані своїм підписом і передає Керівнику роботи.
- 5.6. Керівник роботи здійснює експертну оцінку роботи з урахуванням звіту подібності, робить у довідці про оригінальність роботи свій висновок і додає до кваліфікаційної роботи.
- 5.7. Допуск до захисту проводиться з врахуванням експертної оцінки Керівника роботи результатів щодо відсутності плагіату в роботі. Якщо робота допускається до захисту, то здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним.

- 5.8. Відповідальність за наявність у справі здобувача вищої освіти довідки про оригінальність роботи несе голова Екзаменаційної комісії.
- 5.9. Якщо робота містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень або інші прояви академічного плагіату, робота разом з копією звіту подібності (.pdf файл) повертається автору-здобувачу вищої освіти на доопрацювання з можливістю повторного подання на розгляд Керівнику роботи.
- 5.10. Повторна перевірка роботи Оператором Системи відбувається виключно за кошти автора.
- 5.11. У випадку незгоди здобувача з висновком про оригінальність роботи автор-здобувач вищої освіти має право подати апеляцію до апеляційної комісії з академічної доброчесності факультету/інституту.
- 5.12. Апеляційна комісія з академічної доброчесності факультету/інституту затверджується розпорядженням керівника факультету/інституту у складі не менше 3 викладачів з науковими ступенями. Комісія розглядає спірні факти запозичення/цитування текстів інших джерел. Рішення комісії вноситься в довідку про оригінальність роботи і є остаточним.

6 Порядок перевірки дисертаційних робіт

- 6.1. Остаточний варіант дисертації (далі - робота) разом із заявою щодо самостійності виконання роботи та ідентичності друкованої та електронної версії роботи подається Вченому секретарю НДЧ у електронному вигляді. Перевірка на ідентичність друкованої та електронної версії дисертації покладається на здобувача наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук)/доктора наук та наукового керівника/консультанта.
- 6.2. Перевірка дисертацій здійснюється за допомогою Системи на предмет наявності чи відсутності текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело оприлюднення (частково або повністю).
- 6.3. Послуги з проведення науково-технічної експертизи надаються Науково-консультаційним центром Університету.
- 6.4. Відповідальна особа Науково-консультаційного центру завантажує електронний варіант роботи до Системи для здійснення перевірки, яка генерує звіт подібності.
- 6.5. Звіт подібності надсилається експерту, який призначається факультетом/інститутом за галуззю знань та спеціальністю, поданої на перевірку роботи. Експерт надає висновок науково-технічної експертизи, щодо наявності чи відсутності академічного плагіату в роботі. Результати науково-технічної експертизи дають підстави стверджувати, що робота здобувача є самостійним дослідженням, в якому відсутні недозволені компіляції та академічний плагіат.

- 6.6. У випадку виявлення у роботі запозичень без належного оформлення посилань чи інших технічних недоліків робота повертається здобувачу на доопрацювання з можливістю повторного подання на перевірку. Причини повернення роботи мають бути зазначені у висновку експерта окремим пунктом.
- 6.7. Повторна перевірка роботи Оператором Системи відбувається виключно за кошти автора.

7. Порядок перевірки рукописів для видання під грифом «Київського університету»

- 7.1. Остаточний варіант рукопису монографії/підручника/навчального посібника, що створений в Університеті та претендує на отримання грифа Університету, має бути поданий автором твору Оператору видавничої комісії Університету (далі - ВК) в електронному форматі за 10 днів до обговорення на засіданні кафедри.
- 7.2. Оператор ВК завантажує електронний варіант твору до Системи для здійснення перевірки та генерування звіту подібності.
- 7.3. Оператор ВК надає електронний звіт подібності завідувачу кафедрою протягом трьох робочих днів після отримання роботи для перевірки на плагіат від автора твору.
- 7.4. Оператор ВК, за потреби, падає завідувачу кафедрою доступ до звіту подібності в Системі в режимі читання.
- 7.5. Звіт подібності доповідається на засіданні кафедри, де розглядається клопотання про присвоєння твору грифа Університету. Питання розгляду звіту подібності та рішення за його результатами зазначається в протоколі засідання кафедри окремим пунктом.
- 7.6. Якщо кафедра приймає позитивне рішення щодо клопотання про присвоєння твору грифа Університету, то процес здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним. Результати перевірки твору на плагіат оголошуються під час розгляду питання клопотання про присвоєння твору грифа Університету на Вченій раді факультету.
- 7.7. У випадку виявлення у творі запозичень без належного оформлення посилань або інших технічних недоліків, твір повертається автору на доопрацювання з можливістю повторного подання на розгляд кафедри. Причини повернення твору мають бути зазначені у протоколі засідання кафедри.
- 7.8. Якщо твір містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень або інші прояви академічного плагіату, авторові відмовляється у клопотанні про присвоєння твору грифа Університету. Причини відмови мають бути зазначені у протоколі засідання кафедри.

8. Порядок перевірки рукописів, поданих до публікації у виданнях Університету

8.1. Перевірка на плагіат рукописів академічних текстів, поданих до публікації у виданнях Університету здійснюється за поданням відповідального редактора видання згідно з порядком, встановленим у пп.7.1 - 7.8.

9. Відповідальність за порушення академічної доброчесності стосовно академічних текстів

У разі виявлення порушення академічної доброчесності у роботах Університету та здобувачів вищої освіти автори несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства.

10. Перехідні положення

10.1. Розділ 5 Тимчасового положення, стосовно кваліфікаційних робіт магістрів та розділ 6 вводяться в дію з 1 квітня 2020 року.

10.2. Стаття 2 розділу 3 щодо кваліфікаційних робіт бакалаврів, розділи 5, 7 та 8 Тимчасового положення вводяться у дію відповідними Наказами ректора Університету.